ഋഭുഗീത അധ്യായം 14
ആത്മാനന്ദ+പ്രകരണ-വർണനം

ഋഭുഃ -
ശൃണുഷ്വ സർവം ബ്രഹ്മൈവ സത്യം സത്യം ശിവം ശപേ .
നിശ്ചയേനാത്മയോഗീന്ദ്ര അന്യത്കിഞ്ചിന്ന കിഞ്ചന .. 14.1..

അണുമാത്രമസദ്രൂപം (അണുമാത്രം സ്വരൂപം) അണുമാത്രമിദം ധ്രുവം .
അണുമാത്രശരീരം ച അന്യത്കിഞ്ചിന്ന കിഞ്ചന .. 14.2..

സർവമാത്മൈവ ശുദ്ധാത്മാ സർവം ചിന്മാത്രമദ്വയം .
നിത്യനിർമലശുദ്ധാത്മാ അന്യത്കിഞ്ചിന്ന കിഞ്ചന .. 14.3..

അണുമാത്രേ വിചിന്ത്യാത്മാ സർവം ന ഹ്യണുമാത്രകം .
അണുമാത്രമസങ്കല്പോ അന്യത്കിഞ്ചിന്ന കിഞ്ചന .. 14.4..

ചൈതന്യമാത്രം സങ്കല്പം ചൈതന്യം പരമം പദം .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.5..

ചൈതന്യമാത്രമോങ്കാരഃ ചൈതന്യം സകലം സ്വയം .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.6..

ആനന്ദശ്ചാഹമേവാസ്മി അഹമേവ ചിദവ്യയഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.7..

അഹമേവ ഹി ഗുപ്താത്മാ അഹമേവ നിരന്തരം .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.8..

അഹമേവ പരം ബ്രഹ്മ അഹമേവ ഗുരോർഗുരുഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.9..

അഹമേവാഖിലാധാര അഹമേവ സുഖാത്സുഖം .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.10..

അഹമേവ പരം ജ്യോതിരഹമേവാഖിലാത്മകഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.11..

അഹമേവ ഹി തൃപ്താത്മാ അഹമേവ ഹി നിർഗുണഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.12..

അഹമേവ ഹി പൂർണാത്മാ അഹമേവ പുരാതനഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.13..

അഹമേവ ഹി ശാന്താത്മാ അഹമേവ ഹി ശാശ്വതഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.14..

അഹമേവ ഹി സർവത്ര അഹമേവ ഹി സുസ്ഥിരഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.15..

അഹമേവ ഹി ജീവാത്മാ അഹമേവ പരാത്പരഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.16..

അഹമേവ ഹി വാക്യാർഥോ അഹമേവ ഹി ശങ്കരഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.17..

അഹമേവ ഹി ദുർലക്ഷ്യ അഹമേവ പ്രകാശകഃ .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.18..

അഹമേവാഹമേവാഹം അഹമേവ സ്വയം സ്വയം .
അഹമേവ പരാനന്ദോഽഹമേവ ഹി ചിന്മയഃ .. 14.19..

അഹമേവ ഹി ശുദ്ധാത്മാ അഹമേവ ഹി സന്മയഃ .
അഹമേവ ഹി ശൂന്യാത്മാ അഹമേവ ഹി സർവഗഃ .. 14.20..

അഹമേവ ഹി വേദാന്തഃ അഹമേവ ഹി ചിത്പരഃ .. 14.21..

അഹമേവ ഹി ചിന്മാത്രം അഹമേവ ഹി ചിന്മയഃ .
അന്യന്ന (അഹം ന) കിഞ്ചിച്ചിദ്രൂപാദഹം ബാഹ്യവിവർജിതഃ .. 14.22..

അഹം ന കിഞ്ചിദ്ബ്രഹ്മാത്മാ അഹം നാന്യദഹം പരം .
നിത്യശുദ്ധവിമുക്തോഽഹം നിത്യതൃപ്തോ നിരഞ്ജനഃ .. 14.23..

ആനന്ദം പരമാനന്ദമന്യത്കിഞ്ചിന്ന കിഞ്ചന .
നാസ്തി കിഞ്ചിന്നാസ്തി കിഞ്ചിന്നാസ്തി കിഞ്ചിത്പരാത്പരാത് ..
14.24..

ആത്മൈവേദം ജഗത്സർവമാത്മൈവേദം മനോഭവം .
ആത്മൈവേദം സുഖം സർവം ആത്മൈവേദമിദം ജഗത് .. 14.25..

ബ്രഹ്മൈവ സർവം ചിന്മാത്രം അഹം ബ്രഹ്മൈവ കേവലം .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.26..

ദൃശ്യം സർവം പരം ബ്രഹ്മ ദൃശ്യം നാസ്ത്യേവ സർവദാ .
ബ്രഹ്മൈവ സർവസങ്കല്പോ ബ്രഹ്മൈവ ന പരം ക്വചിത് .
ആനന്ദം പരമം മാനം ഇദം ദൃശ്യം ന കിഞ്ചന .. 14.27..

ബ്രഹ്മൈവ ബ്രഹ്മ ചിദ്രൂപം ചിദേവം ചിന്മയം ജഗത് .
അസദേവ ജഗത്സർവം അസദേവ പ്രപഞ്ചകം .. 14.28..

അസദേവാഹമേവാസ്മി അസദേവ ത്വമേവ ഹി .
അസദേവ മനോവൃത്തിരസദേവ ഗുണാഗുണൗ .. 14.29..

അസദേവ മഹീ സർവാ അസദേവ ജലം സദാ .
അസദേവ ജഗത്ഖാനി അസദേവ ച തേജകം .. 14.30..

അസദേവ സദാ വായുരസദേവേദമിത്യപി .
അഹങ്കാരമസദ്ബുദ്ധിർബ്രഹ്മൈവ ജഗതാം ഗണഃ .. 14.31..

അസദേവ സദാ ചിത്തമാത്മൈവേദം ന സംശയഃ .
അസദേവാസുരാഃ സർവേ അസദേവേദശ്വരാകൃതിഃ .. 14.32..

അസദേവ സദാ വിശ്വം അസദേവ സദാ ഹരിഃ .
അസദേവ സദാ ബ്രഹ്മാ തത്സൃഷ്ടിരസദേവ ഹി .. 14.33..

അസദേവ മഹാദേവഃ അസദേവ ഗണേശ്വരഃ .
അസദേവ സദാ ചോമാ അസത്സ്കന്ദോ ഗണേശ്വരാഃ .. 14.34..

അസദേവ സദാ ജീവ അസദേവ ഹി ദേഹകം .
അസദേവ സദാ വേദാ അസദ്ദേഹാന്തമേവ ച .. 14.35..

ധർമശാസ്ത്രം പുരാണം ച അസത്യേ സത്യവിഭ്രമഃ .
അസദേവ ഹി സർവം ച അസദേവ പരമ്പരാ .. 14.36..

അസദേവേദമാദ്യന്തമസദേവ മുനീശ്വരാഃ .
അസദേവ സദാ ലോകാ ലോക്യാ അപ്യസദേവ ഹി .. 14.37..

അസദേവ സുഖം ദുഃഖം അസദേവ ജയാജയൗ .
അസദേവ പരം ബന്ധമസന്മുക്തിരപി ധ്രുവം .. 14.38..

അസദേവ മൃതിർജന്മ അസദേവ ജഡാജഡം .
അസദേവ ജഗത്സർവമസദേവാത്മഭാവനാ .. 14.39..

അസദേവ ച രൂപാണി അസദേവ പദം ശുഭം .
അസദേവ സദാ ചാഹമസദേവ ത്വമേവ ഹി .. 14.40..

അസദേവ ഹി സർവത്ര അസദേവ ചലാചലം .
അസച്ച സകലം ഭൂതമസത്യം സകലം ഫലം .. 14.41..

അസത്യമഖിലം വിശ്വമസത്യമഖിലോ ഗുണഃ .
അസത്യമഖിലം ശേഷമസത്യമഖിലം ജഗത് (ദ്വയം) .. 14.42..

അസത്യമഖിലം പാപം അസത്യം ശ്രവണത്രയം .
അസത്യം ച സജാതീയവിജാതീയമസത്സദാ .. 14.43..

അസത്യമധികാരാശ്ച അനിത്യാ വിഷയാഃ സദാ .
അസദേവ ഹി ദേവാദ്യാ അസദേവ പ്രയോജനം .. 14.44..

അസദേവ ശമം നിത്യം അസദേവ ശമോഽനിശം .
അസദേവ സസന്ദേഹം (ച സന്ദേഹം) അസദ്യുദ്ധം സുരാസുരം .. 14.45..

അസദേവേശഭാവം ചാസദേവോപാസ്യമേവ ഹി .
അസച്ച കാലദേശാദി അസത്ക്ഷേത്രാദിഭാവനം .. 14.46..

തജ്ജന്യധർമാധർമൗ ച അസദേവ വിനിർണയഃ .
അസച്ച സർവകർമാണി അസദസ്വപരഭ്രമഃ .. 14.47..

അസച്ച ചിത്തസദ്ഭാവ അസച്ച സ്ഥൂലദേഹകം .
അസച്ച ലിംഗദേഹം ച സത്യം സത്യം ശിവം ശപേ .. 14.48..

അസത്യം സ്വർഗനരകം അസത്യം തദ്ഭവം സുഖം .
അസച്ച ഗ്രാഹകം സർവം അസത്യം ഗ്രാഹ്യരൂപകം .. 14.49..

അസത്യം സത്യവദ്ഭാവം (സത്യവദ്ഭാനം) അസത്യം തേ ശിവേ ശപേ .
അസത്യം വർതമാനാഖ്യം അസത്യം ഭൂതരൂപകം .. 14.50..

അസത്യം ഹി ഭവിഷ്യാഖ്യം സത്യം സത്യം ശിവേ ശപേ .
അസത്പൂർവമസന്മധ്യമസദന്തമിദം ജഗത് .. 14.51..

അസദേവ സദാ പ്രായം അസദേവ ന സംശയഃ .
അസദേവ സദാ ജ്ഞാനമജ്ഞാനജ്ഞേയമേവ ച .. 14.52..

അസത്യം സർവദാ വിശ്വമസത്യം സർവദാ ജഡം .
അസത്യം സർവദാ ദൃശ്യം ഭാതി തൗ രംഗശൃംഗവത് .. 14.53..

അസത്യം സർവദാ ഭാവഃ അസത്യം കോശസംഭവം .
അസത്യം സകലം മന്ത്രം സത്യം സത്യം ന സംശയഃ .. 14.54..

ആത്മനോഽന്യജ്ജഗന്നാസ്തി നാസ്ത്യനാത്മമിദം സദാ .
ആത്മനോഽന്യന്മൃഷൈവേദം സത്യം സത്യം ന സംശയഃ .. 14.55..

ആത്മനോഽന്യത്സുഖം നാസ്തി ആത്മനോഽന്യന്ന കിഞ്ചന .
ആത്മനോഽന്യാ ഗതിർനാസ്തി സ്ഥിതമാത്മനി സർവദാ .. 14.56..

ആത്മനോഽന്യന്ന ഹി ക്വാപി ആത്മനോഽന്യത്തൃണം ന ഹി .
ആത്മനോഽന്യന്ന കിഞ്ചിച്ച ക്വചിദപ്യാത്മനോ ന ഹി .. 14.57..

ആത്മാനന്ദപ്രകരണമേതത്തേഽഭിഹിതം മയാ .
യഃ ശൃണോതി സകൃദ്വിദ്വാൻബ്രഹ്മൈവ ഭവതി സ്വയം .. 14.58..

സകൃച്ഛ്രവണമാത്രേണ സദ്യോബന്ധവിമുക്തിദം .
ഏതദ്ഗ്രന്ഥാർഥമാത്രം വൈ ഗൃണൻ സർവൈർവിമുച്യതേ .. 14.59..

സൂതഃ -
പൂർണം സത്യം മഹേശം ഭജ നിയതഹൃദാ യോഽന്തരായൈർവിഹീനഃ
സോ നിത്യോ നിർവികല്പോ ഭവതി ഭുവി സദാ ബ്രഹ്മഭൂതോ ഋതാത്മാ (യതാത്മാ) .
വിച്ഛിന്നഗ്രന്ഥിരീശേ ശിവവിമലപദേ വിദ്യതേ ഭാസതേഽന്തഃ
ആരാമോഽന്തർഭവതി നിയതം വിശ്വഭൂതോ മൃതശ്ച .. 14.60..

.. ഇതി ശ്രീശിവരഹസ്യേ ശങ്കരാഖ്യേ ഷഷ്ഠാംശേ ഋഭുനിദാഘസംവാദേ ആത്മാനന്ദപ്രകരണവർണനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
22.7.2024